

UWAGI W RAMACH UZGODNIEN Z KOMISJĄ WSPÓLNĄ RZĄDU I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Informacja o projekcie:

Tytuł	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności
Autor	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
Projekt z dnia	Luty 2021

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	-----
Organizacja samorządowa	Związek Powiatów Polskich
Osoba do kontaktu	Bernadeta Skóbel
e-mail	bs@zpp.pl
tel.	18 477 86 00

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko resortu	Odniesienie do stanowiska resortu
1.	I. Główne wyzwania, cele oraz spójność Planu 1.2 Wyzwania rozwojowe str. 12	W pkt 3 wskazano na bariery rozwojowe związane z pozyskaniem danych. Po pierwsze katalog barier należałoby poszerzyć o bariery prawne (w tym zakresie widzimy potrzebę przeglądu chociażby przepisów dotyczących statystyki publicznej). Ponadto należałoby dokonać przeglądu zakresu danych obecnie gromadzonych w ramach statystyki publicznej i sprawozdawczości resortowej w kierunku oceny przydatności gromadzonych danych. Po trzecie w samym dokumencie KPO trudno szukać rozwiązania opisanego problemu.	Na własnym przykładzie wskazujemy problemy w uzyskaniu jednostkowych danych dotyczących np. sytuacji finansowo-ekonomicznej podmiotów leczniczych sektora publicznego ze zbiorów krajowych, pomimo że dane te mają charakter jawny. Konieczna jest nowelizacja ustawy o dostępie do informacji publicznej w kierunku jasnego ustalenia procedur udzielenia informacji publicznej – wobec lakoniczności ustawy obecna praktyka w dużej mierze wynika z orzecznictwa sądów administracyjnych, która to nie jest źródłem prawa w Polsce.		
2.	I. Główne wyzwania, cele oraz spójność Planu 1.2 Wyzwania rozwojowe str. 12	W pkt 4 wskazano, że rosną nakłady na ochronę zdrowia w stosunku do PKB a w 2024 r. wzrosną do 6%. Przyjęta przez polskiego ustawodawcę metodologia wyliczenia nakładów na ochronę zdrowia stosowana na potrzeby przygotowania projektu ustawy budżetowej (art. Art. 131c. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) nie może być	Zgodnie z danymi OECD nakłady na ochronę zdrowia spadły z 4,53% w roku 2018 do 4,33 % w roku 2019		

		wykorzystywana do liczenia rzeczywistych nakładów na ochronę zdrowia w odniesieniu do sytuacji gospodarczej. W konsekwencji przyjęcie takiej a nie innej metodologii nakłady na ochronę zdrowia w 2024 r. będą odzwierciedleniem PKB z 2022.			
3.	I. Główne wyzwania, cele oraz spójność Planu 1.2 Wyzwania rozwojowe str. 13	Wykreślić zdanie, że „zarządzanie w ochronie zdrowia ma charakter rozproszony, co jest jednym z powodów powolnych postępów we wdrażaniu takich reform jak zmniejszenie liczby łóżek szpitalnych czy konsolidacja i restrukturyzacja szpitali.”	Nie ma żadnych dowodów potwierdzających tezę postawioną w dokumencie. Warto natomiast zaznaczyć, że regulacje prawne wdrażane na poziomie centralnym oraz polityka płatnika (NFZ) stanowią istotną barierę we wdrażaniu rozwiązań restrukturyzacyjnych na poziomie lokalnym i regionalnym. Przykład chociażby oświaty pokazuje, że samorządy dysponując środkami na realizację zadań publicznych przeprowadziły restrukturyzację sieci szkolnej. Zwracamy uwagę, że środki UE nie powinny być wykorzystywane do wdrażania „reform”, takich jak planowana obecnie centralizacja szpitali, z uwagi na uch sprzeczność z wyrażoną w Konstytucji oraz Kracie Samorządu Lokalnego zasadą subsydiarności.		
4.	I. Główne wyzwania, cele oraz spójność Planu 1.2 Wyzwania rozwojowe str. 13 i analogiczna uwaga do 1.4.1. str. 20 w zakresie wymiany taboru. II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach Komponent E s. 199	Pkt 5. Co do zasady należy zgodzić się z tezą dotyczącą transportu drogowego jako źródła zanieczyszczeń powietrza. Niemniej jednak należy zauważyć, że zmiana środków transportu na niskoemisyjne ładowane z zewnętrznego źródła, w sytuacji gdy energia elektryczna w Polsce pochodzi głównie z elektrowni ciepłych samo w sobie nie rozwiąże problemów związanych z tym źródłem zanieczyszczenia powietrza.	Środki transportu nisko i zeroemisyjne są obecne znacząco droższe od środków tradycyjnych. Wydaje się, że w pierwszej kolejności konieczne jest podjęcie bardziej zdecydowanych działań na rzecz zmiany struktury sposobu produkcji energii elektrycznej. Celem samym w sobie nie być może wymiana taboru na niskoemisyjny, jeżeli w perspektywie najbliższych 10 lat nie zmieni się znacząco struktura źródeł pozyskiwania energii, do zasilania tego taboru, a widocznych efektów zmiany struktury źródeł pozyskiwania energii możemy się spodziewać dopiero w 2050 r. (co wynika ze str. 20 opiniowanego dokumentu).		

5.	I. Główne wyzwania, cele oraz spójność Planu 1.4.1. str. 19	W KPO wskazano przeznaczenie 437 mln zł na inwestycje w ферmy wiatrowe. Pytanie w jaki sposób cel ten zostanie osiągnięty, jeżeli głosami obecnej większości parlamentarnej w 2016 r. przyjęto wciąż obowiązującą ustawę o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, którą w zasadzie uniemożliwiono realizację tego rodzaju inwestycji.	W lutym 2021 r. w stosunku do analogicznego okresu z ubiegłego roku produkcja energii przez elektrownie wiatrowe spadła do 1036 GWh z 2022 GWh (dynamika -41%) źródło: https://www.rynekelektryczny.pl/produkcja-energii-elektrycznej-w-polsce/		
6.	I. Główne wyzwania, cele oraz spójność Planu s. 1.4.1 str. 24	W odniesieniu do wsparcia modernizacji i wyposażania podmiotów leczniczych – wsparciem ma być objętych 150 podmiotów leczniczych, tymczasem samych szpitali jest 6-krotnie więcej. Jaki będzie klucz podziału środków i jakie działania modernizacyjne będą miały priorytetowy charakter.			
7.	I. Główne wyzwania, cele oraz spójność Planu s. 1.4.1 str. 23 i 24, 2. s. 31 II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach planu A.4. s. 89	W odniesieniu do kompleksowej reformy instytucji rynku pracy w zakresie zmian ram prawnych i organizacyjnych publicznych służb zatrudnienia prosimy o udzielenie odpowiedzi co kryje się pod tym pojęciem, zwłaszcza w kontekście zdania ze str. 54 dokumentu. Jeżeli centralizacja powiatowych urzędów pracy to Związek Powiatów Polskich opiniuje cały dokument negatywnie.	Prowadzenie PUP i WUP należy do kompetencji jednostek samorządu terytorialnego. Obecnie na stronie RCL brak jest projektu aktu prawnego przewidującego wdrożenie jakiegokolwiek reformy. Ze stroną samorządową nie jest prowadzony żaden dialog w tym zakresie. Jeżeli pod tym pojęciem kryje się centralizacja kolejnych usług publicznych to zwracamy uwagę, że środki UE nie powinny być wykorzystywane do wprowadzania rozwiązań sprzecznych z zasadą pomocniczości wyrażoną w Konstytucji RP oraz Karcie Samorządu Lokalnego. Polska jest 40 milionowym krajem, którym nie da się efektywnie zarządzać centralnie. Doświadczenia w funkcjonowaniu administracji rządowej w terenie (np. inspekcje weterynaryjne, sanepid) wskazują, że taki system zarządzania usługami publicznymi jest niewydolny.		
8.	I. Główne wyzwania, cele oraz spójność Planu s. 1.4.1 str. 24, 2. S. 31	W zakresie wsparcia dywersyfikacji działalności przedsiębiorstw oraz umożliwienia pracy zdalnej - po pierwsze działania wspierające należy połączyć z przeglądem przepisów prawa pod kątem ułatwienia korzystania z tej formy, po drugie zrównoważenia interesu pracodawcy i pracownika – podstawą prawną pracy zdalnej w ujęciu prawnym są przepisy specustawy Covidowej, a zasadniczym instrumentem pracy na odległość jest telepraca			

		(regulacja w Kodeksie pracy) – przepisy tworzone kilkanaście lat temu często nie przystające do współczesności. Na str. 75 dokumentu wskazano co prawda nowelizację Kodeksu pracy, niemniej jednak należałoby rozważyć jednak podjęcie/wznowienie prac legislacyjnych nad nowym Kodeksem pracy.			
9.	I. Główne wyzwania, cele oraz spójność Planu 2. 32	W odniesieniu do tworzenia branżowych centrów umiejętności – i ich roli w zakresie koordynacji potrzeb i oczekiwań wyniku pracy - po pierwsze organy prowadzące szkoły nie były konsultowane wcześniej we wskazanym zakresie, trudno zatem opiniować rozwiązanie co do którego nie są znane szczegóły, po drugie pojawia się wątpliwość czy nie będą one dublowały działań publicznych służb zatrudnienia, po trzecie proszę o udzielenie informacji dotyczącej docelowego modelu finansowania tego zadania (poza środkami w ramach KPO).			
10.	I. Główne wyzwania, cele oraz spójność Planu 2. 34	W KPO wskazano, że dla rozwoju zrównoważonego transportu duże znaczenie będzie miała nowelizacja ustawy o elektromobilności mająca na celu podwyższenie wymaganego udziału pojazdów ekologicznych w zamówieniach publicznych; wprowadzenie obowiązkowych stref czystego transportu w miastach o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., gdzie wystąpiło przekroczenie dopuszczalnego poziomu szkodliwych substancji (NO ₂) oraz rozszerzenie możliwości ich wprowadzenia na wszystkie obszary miejskie niezależnie od liczby mieszkańców. Wskazane działanie, w sytuacji gdy pojazdy elektryczne zasilane są prądem pochodzącym z węgla kamiennego i brunatnego jest nieracjonalne. W miastach za przekroczenie dopuszczalnego poziomu szkodliwych substancji wynika przede wszystkim z korzystania przez mieszkańców z pieców węglowych, lub spalania w nich rzeczy nie nadających się do tego celu. Tutaj powinny być skierowane główne działania i środki. W zakresie rozwoju publicznego transportu zbiorowego warto promować i wspierać rozwiązania			

		promujące korzystanie z takiej formy przemieszczania się np. poprzez wprowadzanie bezpłatnych połączeń komunikacyjnych (rozwiązanie wprowadzane jest dobrowolnie przez niektóre jednostki samorządu terytorialnego).			
11.	I. Główne wyzwania, cele oraz spójność Planu 2. 35	W dokumencie wskazano na nowelizację ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Prosimy o udzielenie informacji o ramy czasowe – od 10 lat apelujemy o nowelizację ustawy.			
12.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach planu 2. A str. 54	W dokumencie wskazano, że obowiązki rodzinne są najczęstszą przyczyną bierności zawodowej wśród kobiet – wydaje się, że teza ta wymaga dokonania bardziej pogłębionej analizy, zwłaszcza w odniesieniu to kobiet, które pomimo tego, że dzieci korzystają z opieki żłobkowej lub przedszkolnej nadal nie podejmuje pracy nawet w ograniczonym wymiarze czasu pracy.			
13.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach planu 2. A str. 54	Teza, że efektywność systemu publicznych służb zatrudnienia jest ograniczona m.in. z uwagi na silne rozproszenie i niedostateczną koordynację jest niepoparta żadnymi argumentami. Przeciwnie sektor ten jest przeregulowany (na poziomie krajowym – ustawa o rozporządzenia wykonawcze do ustawy), co powoduje ograniczenie możliwości efektywnego prowadzenia polityki runku pracy na poziomie lokalnym.	Jest to kolejny przykład tendencji centralistycznych, pod „przykrywką” wprowadzania reformy.		
14.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach planu 2. A3.1.1. s. 76	Wdrożenie powinno mieć jednak charakter systemowy a nie konkursowy/projekt indywidualny, z uwagi na dużą liczbę planowanych centrów oraz fakt, że mają funkcjonować m.in. przy szkołach zawodowych			
15.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach planu 2. A3.1.2. s. 77	Rozszerzenie grupy o sektor pozarządowy. Organizacje pozarządowe, nieprowadzące działalności gospodarczej, też powinny mieć możliwość skorzystania z tego instrumentu.			

16.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach planu 2. B2 s. 108	W KPO wskazano, że udział węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2020 r. wyniósł niecałe 70%. Prosimy o wskazanie źródła danych.	Z danych opublikowanych na portalu rynelelektryczny.pl opracowanych na podstawie danych Polskich Sieci Elektroenergetycznych wynika, że w 2021 r. największy udział w produkcji energii elektrycznej w lutym 2021 r. miały elektrownie zawodowe. Dominował węgiel kamienny – blisko 57% i węgiel brunatny – ponad 24%. Najwięcej energii pochodziło z elektrowni na węglu kamiennym 7 792 GWh (wzrost o 29,27% rdr.). Pytanie zatem czy udział węgla w wytwarzaniu energii rzeczywiście spada.		
17.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach planu 2. B3.1.4. s. 122	Poszerzenie grupy docelowej o inne instytucje kultury na poziomie lokalnym.	Katalog samorządowych instytucji kultury ma charakter otwarty. Nie wszystkie z nazwy są np. domami kultury chociaż pełnią podobną funkcję w lokalnej społeczności.		
18.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach planu Komponent C 2. S. 134-135	Statystyki dotyczące kontaktu z administracją publiczną do przekazywania wypełnionych formularzy przez Internet należy uaktualnić. Na zwiększenie tego % w 2020 r. na pewno miała wpływ pandemia.			
19.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach planu Komponent D 2. a. str. 168 -169	W opisie wyzwań w zakresie infrastruktury podmiotów leczniczych zupełnie pomija się konieczność zapewnienia stałego mechanizmu finansowania umożliwiającego finansowanie wydatków i zakupów inwestycyjnych. Obecnie wobec niedoszacowania kosztów udzielania świadczeń opieki zdrowotnej oraz dominacji wydatków na wynagrodzenia i pochodne personelu w strukturze wydatków, możliwości podmiotów leczniczych są ograniczone. Problem ma charakter systemowy. Działania podejmowane w ramach KPO mogą wspierać ale nie powinny zastępować aktywności płatnika (NFZ) i MZ.			
20.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych	Limity przyjęć na uczelnie medyczne generalnie – niezależnie od zwiększania potencjału dydaktycznego uczelni – powinny być zniesione.			

	komponentach planu Komponent D 2. a. str. 169	Warto przypomnieć, że limity zostały wprowadzone w 2001 r. w celu ograniczenia bezrobocia w sektorze ochrony zdrowia, co dzisiaj nie ma miejsca.			
21.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach D.1.1.1. s. 175	Komentarz do przedstawionego schematu: zarówno mapy potrzeb zdrowotnych jak i opiniowanie inwestycji w zdrowiu są narzędziami stosowanymi od kilku lat. Ich dotychczasowa skuteczność w zakresie zrównoważenia dostępności do świadczeń jest niezadowolająca, co potwierdzają coroczne wyniki kontroli NIK w zakresie realizacji planu finansowego NFZ.			
22.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach D.2.1. s. 181	Odnosnie studiów II stopnia na kierunku przygotowującym do zawodu ratownika medycznego – rozumiejąc oczekiwania środowiska ratowników medycznych w zakresie stworzenia ścieżki rozwoju zawodowego poprzez uruchomienie takich studiów, pytanie czy wobec braków w kadr medycznych jest to rzeczywiście najpilniejsze i czy jednak potencjał uczelni medycznych nie powinien wykorzystany do wykształcenia jak największej liczby ratowników medycznych na studiach I stopnia.			
23.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach D.2.1.1 s. 182	Literalnie z zapisu wynika, że zwiększenie limitu przyjęć o 1000 rocznie ma dotyczyć studiów na zasadzie odpłatności? A co ze zwiększeniem potencjału dydaktycznego uczelni na studiach nieodpłatnych?			
24.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach D.3.1.1 s. 185	Dlaczego w ramach KPO planuje się finansowanie zadań, które już teraz powinna realizować Agencja Badań Medycznych oraz Instytuty Badawcze nadzorowane przez MZ? Ponadto wątpliwości budzi sam podział środków w ramach komponentu D, gdzie przykładowo na wsparcie rozwoju potencjału uczelni medycznych w Polsce planuje się wydatkować 677 mln zł, a zadanie ma służyć rozwiązaniu palącego problemu jakim jest brak kadr medycznych, a na wsparcie zadań Agencji Badań Medycznych 273 mln.	Wątpliwości budzi lista priorytetów w zakresie ochrony zdrowia i wysokość środków dedykowanych poszczególnym zadaniom.		
25.	II. Opis reform i inwestycji w poszczególnych	Prosimy o wskazanie czy dedykowane środki na bezpieczeństwo transportu (762 mln zł) będą wsparciem obok istniejących programów krajowych.			

	komponentach E 2.2. s. 211 i 213	Innymi słowy czy zachowane zostaną w takim jak obecnie skali i zakresie programy finansowane ze środków krajowych, których celem jest realizacja inwestycji poprawiających bezpieczeństwo.			
26.	III. Komplementarność i realizacja planu str. 225	W zakresie komplementarności z projektem Strategii Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030 jest za wcześnie na taką ocenę. Projekt nie był jeszcze przedmiotem oceny KWRiST.			